# Arbetsrutiner – Extraktionsbad

## 1. Allmän beskrivning av arbetet

Arbete med extraktionsbadet sker huvudsakligen i ett kontrollrum som är fysiskt separerat från extraktionsbaden. Trots detta krävs regelbundna kontroller på plats vid baden. Extraktionsbadet innehåller metylenklorid (diklormetan, DCM), ett hälsofarligt och flyktigt ämne. Fastställda rutiner ska följas noggrant. Vid minsta osäkerhet ska ansvarig chef eller arbetsledare omedelbart kontaktas för vägledning.

Endast anvisad personal – som genomgått nödvändig utbildning och tagit del av all relevant dokumentation samt visat att de har förstått informationen – får arbeta med eller vistas i rummet med extraktionsbaden. Obehöriga får inte vistas i området.

## 2. Arbetsmoment och frekvens

A. Visuell rutinkontroll

- Frekvens: Varannan timme under produktionstid
- Varaktighet: Max 10 minuter
- Typ: Visuell översyn av bland annat nivåer och värden.
- Personal: 1 person

B. Service- och underhållsarbete

- Frekvens: Vid behov (t.ex. blockering, film som fastnat)
- Varaktighet: 30–60 minuter
- Typ: Ingrepp i utrustning, rengöring, borttagande av material
- Personal: Minst 2 personer, förbud mot ensamarbete

## 3. Skyddsutrustning (PPE)

Användning av skyddsutrustning ska ske enligt gällande arbetsrutiner/instruktioner samt tillverkarens instruktioner. All personal som kan komma att arbeta med extraktionsbaden med metylenklorid ska genomgå obligatorisk utbildning som bland annat omfattar:

- Risker med metylenklorid och säkerhetsdatabladets innehåll
- Riskbedömning för kemikalier
- Rätt val, användning, av- och påtagning av skyddsutrustning
- Skötsel, förvaring och kassation av skyddsutrustning
- Rutiner vid larm, spill, exponering eller annan avvikelse

Inför arbete med tätsittande andningsskydd ska alla användare genomgå tillpassningsprov. Proven genomförs innan första användning, upprepas årligen eller vid behov (t.ex. viktförändring, skäggväxt) och dokumenteras för tillsyn.

Skyddsutrustningen får endast användas av personal som har genomgått utbildning, godkänt tillpassningsprov samt är införstådd med rutiner för hur skyddet ska användas och tas om hand.

| Arbete | Skyddsutrustning |
|---|---|
| Visuell kontroll | Andningsmask med AX filter |
| Service/underhåll | Kemikalieresistenta handskar<br>Helmask med tryckluft samt back-up filter AX<br>Skyddsdräkt<br>Kemikaliestövlar |
| Alltid tillgängligt | Nöd-/ögondusch<br>Första hjälpen-station vid extraktionsbadet. |

## 4. Risker och åtgärder

| Risktyp | Kan framkalla följande | Förebyggande åtgärd |
|---|---|---|
| Inandning | Huvudvärk, yrsel, utmattning, muskelsvaghet, dåsighet, medvetslöshet, koma | God ventilation<br><br>Helmask med tryckluft samt back-up filter AX |
| Hudkontakt | Torr hud | Kemikalieresistenta handskar, stövlar och skyddsdräkt |
| Upprepad/långvarig hudkontakt | Oregelbunden hjärtrytm, farliga mängder kan absorberas genom huden | Full skyddsutrustning ska bäras |
| Ögonkontakt | Rodnad, smärta, tårflöde | Helmask (visir) |
| Förtäring | Illamående, kräkning, diarre, feber, huvudvärk, yrsel, utmattning, muskelsvaghet, dåsighet, medvetslöshet, koma | Ät eller drick inte under hantering/arbete i extraktionsbaden. |
| Långvarig exponering | Kroniska hälsorisker | Tidsbegränsad exponering, skyddsutrustning enligt fastställda rutiner |
| Ensamarbete | Risk vid medvetslöshet, olycka | In- & utcheckning med kontrollrum. |

**5. Kommunikation & säkerhetsrutin**

• Vid varje check (kort eller lång):
- Operatören ska anmäla sig till kontrollrum före och efter kontroll/ingrepp vid extraktionsbad.
- Vid underhåll/service: alltid två personer samt kommunikation med kontrollrum via radio eller mobil.

• Loggbok/checklista ska finnas för att dokumentera:
- Tid för påbörjat och avslutat arbete.
- Eventuella avvikelser eller insatser.

• Rutiner för nödsituation:
- Om någon inte checkar tillbaka inom förväntad tid ska kontrollrum initiera sök/insats enligt intern räddningsplan.

**6. Första hjälpen och nödläge**

• Utrustning på plats:
- Ögondusch, nöd-/kemikaliedusch.
- Första hjälpen-kit

• Rutiner:
- Alla operatörer ska ha utbildning i kemikaliehantering och första hjälpen.
- Utrymningsvägar och rutiner ska vara tydligt markerade och kända.